

DÉLMAGYARORSZÁG

SZEGED: Szerkesztőség: Deák Ferenc
Ucca 2. Telefon 13-33. - Kiadóhivatal,
Könyvtár és Jegyiroda: Aradi
Ucca 8. Telefon 306. - Nyomda: Löw
Ucca 19. Telefon 16-34. « « « « «

KEDD, 1927 JANUÁR 18

III. ÉVFOLYAM, 13. SZÁM

MAKÓ: Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
Uri ucca 6. Telefon 151. szám. « « « «
HÓDMEZŐVÁSÁRHELY: Szerkesztőség
és Kiadóhivatal: Református templom-
bázár. Telefon 283. szám. « « « « «

Előfizetési ára havonta 3-20, vidéken és a fővárosban 3-60, külföldön 6-40 pengő. Egyes szám 16, vásár- és ünnepnap 24 fillér.

„Vér és Arany“.

Az ismeretlenség varázsos-sejtelmes távolából, a messzeség opálos függönyén keresztül érthetetlen és megfoghatatlan események zuhannak ránk. A mesék mennyei birodalmában egy sokszázmillió népi, egy Európánál nagyobb ország vajudik véres kinok és verejtékes gyötrelmek között a »forradalom nászágyá«-ban. Egyéni szenvedések sikoltása, egyéni tragédiák páthosza nem ér el hozzánk. Tömeggé szürkül a vér, az élő testek hekatombája, morajja közömbösülnek a kétségbeesés sikoltozó jajai s a legborzalmasabb és legvéresebb események riportjait úgy olvasuk, mint a történelmi könyvek lehiggadt tanításait.

Pedig messze van-e tőlünk az az irtózatos háború, melyből nem érkezik hozzánk sem a sebesültek ordítása, sem ágyudörgés, sem megrendelés hadiszállításokra. A középkorban messze volt a szomszéd város is, ma repülőgépen lehet utazni Londontól Bombayig s estére a milanoi operából fogom az íróasztalom mellett ülve hallgatni a Bohémeket. Ki tudja, a térről, időről és távolságokról alkotott fogalmaink, a kanti kategóriákból vált érzékszervünk, a tudat nyoszolyája: az ösztön megérzése hogyan fognak változni, milyen forradalmian fognak kitágulni talán már a holnapi napon. A távolság minden csökkenése fogyasztja az objektivitást. Az őseMBER érzéketlen maradt legközvetlenebb szomszédja sorsával szemben is, — az emberi szolidaritás — ha szabadna mondani, — a távolságok csökkenésével egyenes arányban nő. Szinte a minap még, — ne feledkezzünk meg róla, — érzéketlen érdeklődéssel néztük azoknak a népeknek küzdelmét, melyek közé magunk is belenőtünk. Ma még Kína népének küzdelme csak úgy érdekel bennünket, mintha véres és borzongató film peregne le előttünk. De ki tudja, a jámbor nézből mikor válik aktor, a közömbös népből jajveszékélő tömeg s az emberi zseni s a rábukkanó szerencse mikor falja föl a távolságokat és megszesegeket.

Ki tudja, miért állanak fel egymás ellen csatasorba évezredek kulturájának elnyomódott gyermekei? Mi lehet a gondolat, mely őket ilyen cselekvésre fűti s mely a halált kívánatosabbá teszi előttük, mint betöltetlen feladataik sulya alatt az életet? Mit ér az a kultúra, mely az európai civilizáció bölcsőkorában már öröksépet alkotott, ha most tömeggyilkosságok fertőjébe és gyalázatába szennyesedik. A világháború förtelme megmutatta, hogy a fehér ember kulturája mennyire csak szalmaszál-gát s mennyire csak pehelysúly. Most az ázsiai kultúra merül el a gyilkolás örvénylő mélyében. De mit gondolnak ők, akik kezükbe vették a testvér ellen élesített fegyvert? Mit érezhetnek ők feladatnak, küldetésnek, parancsnak, az élet jogát megtagadó hivatásnak, akik millió hadseregekké állva össze pusztítanak életet és dobogó emberi sziveken, testvérsziveken nyitják meg kardjukkal a fekete halál kapuit?

Mi ebből a véres époszból csak üzleti szavak morajló tőzsdeüzanszeit, politikai ágenssek propagandajelszavainak törmelékét halljuk ki. Európa népei összekülönböznek azon, hogy ki szállítsa Kinának az ópium és heroin tömegmégét s hogy ki hozza ki Kína selymét és bányáinak föltáratlan kincseit. Európa népei, a világ hatalmasságai versenghetnek azon, hogy a »politikai érdekszféra« himjébe öltöztetett rideg üzletiesség és mezitelen profit-

éhség hogyan osztozkodják meg Kína fölméretlen és be nem járt mamentestén. De Kína népe miért viv háborút az európai hatalmak érdekeiért? Miért ölik, miért gyilkolják egymást azért, hogy Anglia, vagy Oroszország zsákmányolja el munkájuk és földjük kincseit? Erdemes-e azért pusztítani egymást, hogy melyik európai hatalom rabigájába hajtsák életük és javaik testvérháborúból kimentett maradványát?

Háborus népek sohasem tudják, hogy miért harcolnak. Az érdek rimája mindig érintetlen hajadonná kendőzi el magát s tömegeket

megmozdító, lelkesedést kigyújtó s halálos elszántságot parancsoló jelszavakká dekorálja az adok és vesztek profitszempontjait. A hadiszállítók viselik a háborút s a hős gyermekek viszik vásárra gyönyörű életüket. Ez az emberi kultúra és ez az emberi civilizáció eredménye Párisban épügy, mint Sanghaiban. Az üzleti harc kivonult a bűrókból s a tőzsde igaz iküzdelmét a csatamezőn vivja meg. A katona a nagyipar munkása lett a Ruhr-vidéken épügy, mint Mandzsuriában. A nehézipar külpolitikája pedig mindig háborút akar. »Örök a bestia.« Avagy: »Vér és Arany.«

Bűnvádi eljárást indítottak a szociálisták bécsi tanulmányutja résztvevői ellen.

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.) Ismeretes, hogy a múlt év nyarán a szociáldemokrata párt községi frakciója, köztük a párt városi képviselő tagjainak nagyrésze is, körülbelül 70-en, tanulmányi utat tettek Bécsben és ott főleg a városi adminisztráció után érdeklődtek. Azóta hónapok teltek el, el is feledkeztek már az utról. Ma azután váratlanul és meglepetésszerűen a bécsi ut résztvevői idézést kaptak bűnügyben a rendőrségtől, mert azzal vádolják őket, hogy Bécsből hazajövet az Internacionálét énekeltek a határon, Pozsonyban pedig a hajóhídon emigrált volt népbiztosokkal tárgyaltak.

A tömeges idézések és a megindult bűnügyi

eljárás híre általános feltűnést keltett, annál is inkább, mert a szociáldemokrata párt információja szerint, a tanulmányut résztvevői nem énekeltek az Internacionálét, de arra gondolnak, hogy a hajóuton általuk énekelte Fel szociálisták! kezdetű dalt tévesztették össze az Internacionáléval. Arra a vádra vonatkozóan pedig, hogy a tanulmányuton lévők közül egyrésztük a pozsonyi hajóhídon bárkivel tárgyaltak volna is, már csak azért sem állhat fenn, mert a cseh hatóságok a legszigorúbban ragaszkodnak ahhoz, hogy a hajót cseh vizum nélkül nem lehet elhagyni és így a társaság tagjainak nem is állt volna módjában bárkivel a pozsonyi hajóhídon tárgyalni.

Prágában a spanyoljárvány miatt bezárták az iskolákat.

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.)

Prágából jelentik: A spanyoljárvány még mindig terjed. A tanács utasította az orvosokat, hogy minden megbetegedést kötelesek azonnal bejelenteni. Az iskolákat bezárták, a tanköteles gyermekek közül 33 százalék beteg. A betegség egyébként a legtöbb esetben enyhe lefolyású. Az orvosok véleménye szerint Prá-

gában a náthaláz nem influenza, hanem spanyolbetegség.

Bécs, január 17. Bécs városi tisztifőorvosa kijelentette, hogy a náthajárvány nem mutat nyugtalanító tüneteket. A betegek száma nem emelkedett és a betegség lefolyása valamennyi esetben könnyebb természetű.

A tanács tagjai már gratuláltak Bokor Pál helyettes polgármester — képviselőségéhez.

Fővárosi kombinációk — Klebelsberg és Szerényi körül.

(A Délmagyarország munkatársától.) Az egységes párt szegedi mandátuma körül csak most kezdődött meg az igazi bonyodalom. Előállott az a furcsa helyzet, hogy az a megbízólevél, amelyért alig néhány héttel ezelőtt olyan ádáz küzdelem folyt, ma senkinek sem kell, ma mindenki szabadulni akar tőle és nem kell nagy fantázia annak az elképzeléséhez, hogy egy szép napon arra ébrednek, hogy a választáson megszerzett mandátumról nemcsak a lista három rendes jelöltje mondott le, hanem lemond róla esetleg a három pótljelölt is, ami azután igazán nagy és furcsa komplikációknak lehet az okozója.

A helyzet egyelőre nem ilyen veszedelmes, de furcsának elég furcsa. A listavezető kultuszminiszter, akinek megválasztását a választási elnök hivatalosan kihirdette a szavazatok összeszámolása után, kitérő választ adott annak a deputációnak, amely a mandátum megtartására kérte fel. A küldöttség ugyanilyen választ kapott a miniszterelnöktől is. Mindketten úgy nyilatkoztak, hogy szíves-örömmel teljesítenék a küldöttség kívánságát,

azonban nem tőlük függ annak a megállapítása, hogy Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter melyik mandátumát tartsa meg a három közül, a titkos, lajstromos szavazáson elnyert szegedit-e, vagy a nyílt szavazáson megszerzett komáromit, esetleg az egrit? Az egységes párt szempontjából tekintve a kérdést, a kultuszminiszter a szegedi mandátumot semmiesetre sem tarthatná meg, mert hiszen ebben az esetben úgy Komáromban, mint Egerben új választást kellene tartani. A küldöttségnek adott kitérő válaszokból következtetve a kérdés elbírálásánál a legnagyobb valószínűség szerint ez a szempont fog érvényesülni. Így tehát a szegedi mandátum a lista második jelöltjére, Szerényi József báróra hárulna, aki azonban, legalább ez időszakra hallani sem akar a megbízólevél elfogadásáról — a küldöttségjárások után.

A lista harmadik rendes jelöltje dr. Kószó István volt, aki már a jelöltséget sem akarta vállalni. Kószót a város törvényhatósági bizottsága felsőházi taggá választotta meg, tehát a képviselői mandátumot csak is abban az